

Lausunto Kolmenkulman kiertotalouskeskuksen ympäristölupahakemukseen, toiminnan aloittamislupahakemukseen sekä hakemukseen hiekoitussepin jätteeksi luokittelun päättämisestä, Tampereen kaupunki

Ympäristölautakunta 12.06.2024 § 70
298/11.01.00/2024

Valmistelija: Ympäristöpäällikkö Sini Yli-Öyrä

Asia: Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Ylöjärven ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa seuraavaan hakemukseen: Kolmenkulman kiertotalouskeskuksen ympäristölupa, toiminnan aloittamislupa sekä hiekoitussepin jätteeksi luokittelun päättymisen. Lausuntoa pyydetään 28.6.2024 mennessä.

Tampereen kaupunki hakee ympäristölupaa Kolmenkulman kiertotalouskeskukselle sekä toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta. Toiminta sijaitsee hakijan omistamalla kiinteistöllä 837-601-4-2. Suunnitellun kiertotalousalueen pinta-ala on 23 hehtaaria. Lisäksi haetaan kiertotalouskeskukselle vastaanotettavan hiekoitussepin jätteeksi luokittelun päättymistä (maksimi varastointimäärä 17 000 tn/v).

Ensimmäisessä vaiheessa kiertotalouskeskus on suunniteltu Kolmenkulman teollisen toiminnan kaava-alueelle, nykyisen Kolmenkulman maanvastaanottoalueen eteläpuolelle. Kaava-alueen teollisten toimintojen käyttöönoton jälkeen kiertotaloustoimintojen toisessa vaiheessa toiminnot siirtyvät nykyisten maanvastaanottoalueiden lakialueelle. Nyt lausuttavana oleva hakemus koskee vain kiertotalouskeskuksen toimintaa kaava-alueella. Kiertotaloustoiminta kestää kaava-alueella kaava-alueen rakentamisen aikatauluista riippuen arviolta 10–20 vuotta. Luvan mukainen toiminta päätetään, kun kaava-alue rakentuu, eikä kiertotaloustoimintoja voida alueella enää toteuttaa. Toisen vaiheen toiminnoille maanvastaanottoalueen lakialueella tullaan hakemaan erillinen ympäristölupa, kun hankkeen aikataulu tarkentuu. Siirtyminen lakialueelle tapahtuu arviolta vuosien 2030–2035 aikana.

Kiertotalouskeskuksen alue sijaitsee Tampereen kaupungissa noin 14 km Tampereen keskustasta länteen, lähellä Ylöjärven rajaa. Alue sijaitsee metsäisellä, soisella ja rakentamattomalla alueella noin puoli kilometriä valtatiestä 3 länteen. Nykyisin alueella on toiminnassa Tampereen kaupungin maanvastaanottoalue.

Kiertotalousalueella vastaanotetaan ja varastoidaan ylijäämämaita, kynnysarvomaita, betoni- ja tiilijätettä, lento- ja pohjatuhkaa, valimohiekkaa, maa-aineksia, asfalttia, hiekoitussepeä, risuja, kantoja, viherjätettä, sekä louhetta. Alueelle vastaanotettavien materiaalien enimmäisvastaanottomääräksi, enimmäisvarastointimääräksi sekä enimmäiskertavarastointimääräksi haetaan 781 000 tonnia vuodessa. Lisäksi alueella murskataan louhetta noin 50 000–100 000 m³ vuodessa. Hakemuksen mukaan materiaalien vastaanottoa tehdään alueella pääosin arkisin klo 6–22 välisenä aikana. Murskausta alueella tehdään tarpeen mukaan arkisin klo 7–18 välisenä aikana.

Lähin asuinrakennus sijaitsee hankealueesta noin 670 metrin etäisyydellä koillisessa ja lähimmät vapaa-ajan asunnot hankealueen pohjoispuolella noin 700 metrin etäisyydellä. Lähimmät herkät kohteet ovat noin kahden kilometrin

etäisyydellä Tampereella Ikurin ja Haukiluoman päiväkodit. Ylöjärvellä Vuorentaustan koulu ja päiväkotit, Soppeenharjun päiväkotit sekä Hoivakoti Vivian sijaitsevat vähän yli kahden kilometrin etäisyydellä hankealueesta. Hankealueen pohjoispuolella noin 130 metrin etäisyydellä sijaitsee Leppiojan luonnonsuojelualue (YSA236115) ja alueen eteläpuolella sijaitsevat Juhansuon lehmusmetsikkö ja Pahaluoman luonnonsuojelualue. Leppiojan luonnonsuojelualue on rauhoitettu puronvarsialue Ylöjärven vastaisella rajalla. Hankealueen läheisyyteen sijoittuu kaksi Natura 2000 -verkostoon kuuluvaa aluetta: Kaakkurijärvien (FI0333004) Natura-alue noin 1,5 km hankealueen länsipuolella ja Myllypuron (FI0345001) Natura-alue noin 1,1 km hankealueelta kaakkoon. Hankealue sijoittuu Myllypuron valuma-alueelle. Myllypuro on pintaveden laadun tai määrän muutoksille herkkä Natura 2000 -alue. Ylöjärvenharjun pohjavesialue sijaitsee hankealueelta noin 2,5 kilometrin etäisyydellä koillisen/pohjoisen suunnassa.

Hakemuksen mukaan kiertotalouskeskuksen normaali toiminta ei aiheuta päästöjä maaperään, vesistöihin tai pohjaveteen. Vastaanotettavat materiaalit alittavat MARA-asetuksen (VNa 843/2017) mukaiset raja-arvot asetuksessa mainittujen haitta-aineiden osalta. Alueen hulevedet johdetaan kolmen laskeutusaltaan sekä kosteikon kautta Leppiojaan ja edelleen Myllypuroon. Hulevesien hallinta toteutetaan kaksiportaisena järjestelmänä, jossa ensin hulevesien laadullinen hallinta ja käsittely hoidetaan kiertotaloustoiminta-alueella kortteleiden yhteyteen sijoitettavilla laskeutusaltailta. Tämän jälkeen hulevesien määrällinen hallinta toteutetaan Piiriniityn kosteikkoalueella. Rakenteet suojaavat muun muassa Leppiojaa ja Myllypuroa virtaamien hallitsemattomalta kasvulta ja tasaavat virtaamapiikkejä. Kosteikkoalueella tapahtuu myös hulevesien puhdistumista. Hulevesien käsittelyrakenteet toteutetaan ennen kiertotaloustoiminnan käynnistymistä. Piiriniityn kosteikon mitoitus on tehty kaavan mukaiseen toimintaan, josta aiheutuu selkeästi enemmän hulevesiä kuin kiertotaloustoiminnasta.

Kiertotalouskeskuksen toiminnassa aiheutuu pölyämistä eli hiukkaspäästöjä materiaalien käsittelyn yhteydessä, mm. materiaaleja murskattaessa ja seulottaessa. Lisäksi juuri käsitellyistä varastokasoista voi muodostua tuulieroosiota voimakkaalla tuulella. Pölyämistä torjutaan tarvittaessa kastelemalla vastaanotettavia ja käsiteltäviä materiaaleja sekä liikennöintialueita. Kasteluvetenä hyödynnetään laskeutusaltaiden hulevettä. Pölymallinnuksen mukaan hiukkaspitoisuuksien raja- ja ohjearvot eivät ylity lähimmillä asuin- ja lomarakennuksilla tai alueen ympäristössä kulkevalla virkistysreitillä.

Kierrätysmateriaalien käsittelykentillä tehtävät seulonnot ja murskaukset ovat kiertotalouskeskuksen toiminnoista eniten melua aiheuttavia. Näiden lisäksi työkoneilla tehtävät siirrot, lastaukset ja muut toimet aiheuttavat jonkin verran melua ympäristöön. Kuormien kippaukset kentille aiheuttavat hetkellisiä melutapahtumia. Raskaan liikenteen kuljetukset aiheuttavat melua liikennereittien varrella. Elinkaarentien varteen on rakennettu meluvalli estämään melun leviämistä Leppiojan luonnonsuojelualueen suuntaan. Koukkujärven ja Kivikeskujärven alueille, jotka ovat osa Kaakkurijärven Natura-alueita, toiminta aiheuttaa noin 35–40 dB päiväajan keskiäänitason, mutta suuressa osassa muuta Kaakkurijärvien Natura 2000 -aluetta toiminnalla ei ole meluvaikutuksia. Liikenteen tärinän vaikutusalue rajautuu teiden ympäristöön.

Leppiojan luonnonsuojelualue sijoittuu yhteisvaikutusten melumallinnuksen mukaan 50–55 ja 55–60 dB päiväajan keskiäänitasoon. Leppiojan luonnonsuojelualue sijoittuu myös Läntisen ohikulkutien melualueelle.

Suojelualueella äänistä on erotettavissa yksittäisiä melulähteitä, liikkuvien koneiden ääniä ja mahdollisesti havaittavissa satunnaista impulssimaisuutta.

Hakemukseen on liitetty melun tarkkailusuunnitelma, pölyn mittaussuunnitelma sekä esitys käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailusta.

Toiminnan aikaisia tunnistettuja riskejä ovat mm. alueelle tuotavien ylijäämämaiden sisältämät haitalliset aineet, rankkasateet, tulipalot, polttoainevuodot ja liikenne. Toiminnalle on laadittu ennaltavaraautumissuunnitelma.

Kiertotalouskeskuksen ympäristövaikutuksia on arvioitu YVA-hankkeessa, jossa on arvioitu Tampereen ja Nokian Kolmenkulman kiertotaloushankkeen ja Nokian Myllypuron kiviainesotto- ja kiertotaloushankkeen yhteisiä ympäristövaikutuksia.

Toimivalta:	Ylöjärven kaupungin hallintosääntö 121 §
Lisätietoja päätöksestä:	Ympäristöpäällikkö Sini Yli-Öyrä, puh. 0444811402, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi
Oheismateriaali:	Numeroimattomana oheismateriaalina -Lausuntopyyntö (sisältää linkin julkiset hakemusasiakirjat sisältävälle aluehallintoviraston sivustolle)
Esittelijä:	Johtava rakennustarkastaja Johanna Venäläinen
Päätösehdotus:	Ylöjärven kaupungin ympäristölautakunta päättää antaa Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle Kolmenkulman kiertotalouskeskuksen ympäristöluvan, toiminnan aloittamisluvan sekä hiekoitussepin jätteenkierron päätymisen ympäristölupahakemukseen seuraavan lausunnon:

Leppiojan pohjoispuolella Ylöjärven kaupungin alueella on voimassa taajamien ja harjualueen osayleiskaavojen muutos -osayleiskaava. Leppiojan varressa on merkintä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeästä alueesta. Etäämpänä Leppiojasta on merkintä maa- ja metsätalousvaltaisesta alueesta, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Melko lähellä Leppiojaa on myös osayleiskaavaan merkitty ohjeellinen ulkoilureitti.

Ylöjärven kaupunki on teettänyt Ylöjärven Kolmenkulman kaavoitusta varten luontoselvityksen vuonna 2023. Selvitys rajoittui etelässä Leppiojaan, idässä valtatiehen 3 ja lännessä luonnonsuojelu- ja ulkoilun alueisiin. Selvityksen perusteella erityisesti Leppiojan luonnonsuojelualueella on monimuotoista metsäluontoa. Alueen havupuuvaltaiset tuoreet metsät ovat luonnontilaisuudeltaan edustavia. Selvitysalueella todettiin sijaitsevan useita pienvesistöjen välittömiä lähiympäristöjä, jotka ovat metsälain mukaisia erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Selvityksen perusteella liito-oravaa on voinut esiintyä lähivuosina myös selvitysalueen eteläosissa.

Ympäristölupahakemuksen käsittelyssä tulisi huomioida, että toiminta ei saa aiheuttaa merkittäviä haittoja luonnonsuojelualueille eikä kohtuuttomasti vaikeuttaa ulkoiluun tarkoitettujen alueiden käyttöä esimerkiksi melun vuoksi. Huolimatta sijoittumisesta valtatiehen melualueelle, tulee melua pyrkiä torjumaan hakemuksen mukaisella alueella parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisesti. Meluavimmat toiminnot pitäisi mahdollisuuksien mukaan rajoittaa lintujen pesimäajan ulkopuolelle. Valvontaviranomaiselle tulee varata mahdollisuus edellyttää melun mittaamista myös muilla kuin melutarkkailusuunnitelman mukaisilla mittauspisteillä.

Ympäristölautakunta katsoo hyväksi, että ympäristölupahakemukseen liitetystä tarkkailusuunnitelmasta on esitetty läheisten luonnonsuojelualueiden tarkkailua vieraslajien leviämisen varalta. Mikäli vieraslajeista tehdään havaintoja Leppiojan varressa, pyydetään niistä ilmoittamaan myös Ylöjärven ympäristönsuojeluun. Alueen ympäristöä tulee tarkkailla myös mahdollisten sepelin ja muiden aineiden mukana kulkeutuvien roskien varalta.

Koska kuntarajat mukailevat Leppiojaa, pyydetään Leppiojan pintavesien tarkkailutulokset toimitettavaksi myös Ylöjärven ympäristönsuojeluun.

Mikäli toiminnassa mahdollisesti tapahtuvasta onnettomuus- tai häiriötilanteesta voi olla vaikutuksia Ylöjärven kaupungin puolelle, tulee tilanteesta ilmoittaa viipymättä myös Ylöjärven ympäristönsuojeluun.

Jakelu

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (28.6.2024 mennessä)

Päätös:

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.
